

Nazwa miasta w wiekach XIII-XX

Najstarsze zapisy Latopisu Hipackiego, w latach 1219 i 1282 podają nazwę: ????????, ???????
? (czyli

Szczekariew,

Szczekarzew

lub jak wolą inni

Szczekarzów

) . w polskich dokumentach z lat 1394 (Akt lokacyjny), 1404, 1405, 1439, 1462 - pisano

Szczekarzew

. Długosz:

Szczekarzew, Szczekarzów

Za panowania Władysława Jagiełły zaczęła się upowszechniać nowa nazwa: **Krasny Staw - Krasnystaw**

. z jej powstaniem, wiązane są dwie legendy. Według pierwszej, nazwa pochodzi od słów królowej

Zofii (Soni Holszańskiej,

litewskiej księżniczki ze zruszczonej

rodziny

)

IV żony Władysława Jagiełły.

?

Władysław Jagiełło, odprowadzając z Krakowa do Lwowa księżniczkę ruską, w której był zakochany, wstąpił do zamku królewskiego we wsi Szczekarzów i tam z całą swiątą podejmowany był przez wójta. Na stół podano karpie, przyrządzone z szafranem tak smacznie, że księżniczka nachwalić się ich nie mogła. Wy

jeżdżając zaś z zamku, zobaczyła ogromny staw wśród ślicznych

równin i zawołała z zachwytem: ?Oto krasny staw!? Opowieść tę przekazuje dotychczas

pokolenie pokoleniu?

[408]. Stąd i nazwa i herb. Według innej legendy, Władysław Jagiełło miał z ulgą powiedzieć

?Krasno stawja?

, kiedy po przebyciu bezdrożnej ziemi Bełskiej, wyjechał tu na lepszą drogę [85]. Nazwę

Krasnystaw użytą zamiennie z nazwą Szczekarzew zapisano w roku 1439 w dokumencie

Władysława III Warneńczyka, napisano wprost:

?Krasnystaw, czyli Szczekarzew?.

Byłoby to zatem pierwsze użycie tej nazwy w oficjalnym dokumencie królewskim.

Znane są dwa różne łacińskie napisy na XVI wiecznych pieczęciach miejskich: *Sigilv. Civitatis.*

Crasnosta.

(1570 r.) oraz

Sigil. Scabinorum. Civita Crasnistaw

(1569 r.). z pierwszego zapisu wynika, że nazwa była złożeniem właściwym (z pierwszym członem zakończonym na

-o-

), zaś z drugiego zapisu, że nazwa była używana również jako zrost, podobnie jak dziś [254]. w najstarszych źródłach historycznych nazwa Krasnystaw występuje powszechnie w postaci złożenia, a mianowicie: Krasnostaw i przymiotnik krasnostawski. Także w zapisach łacińskich:

Districtus Crasnostaviensis

oraz

Civitas Crasnostaw, oppidum

(1564 r.). Obecna postać nazwy jest więc wtórna, nowsza. Wyraz

krasny

(od rzeczownika

krasa

) znany od najdawniejszych czasów w języku polskim, a także w innych językach słowiańskich, oznacza tyle, co

?piękny, urodziwy?

. z punktu widzenia znaczeniowego nazwę Krasnystaw należy zaliczyć do grupy nazw topograficznych, wskazujących na piękne, malownicze położenie (tu nad stawem). Formant

?staw,

świadczy o dziele rąk ludzkich. Nazwy mieszkańców to: Krasnostawianin ? Krasnostawianka [254].

W XV-XVIII-wiecznych dokumentach królewskich nazwę miasta pisano przeróżnie [7,203,266]:

Crasnistaw, Crasnostav, Crasnostavia, Crasnostaw, Crasnosthav, Crasnystaff

(1489),

Crasnystaw,

Crasnysthaw,

Crassnistav, Crassnistaw, Crassnostav, Crassnosthav,

Crassnystaw

, Crassnysthaw, Crasznystaph, Crasznystaw, Crasznysthaw, Krasnostav, Krasnostaw,

Krasnystaw, Krassnistaw, Krassnostaw

. Długosz [9]:

Crasnistaw, Krasnistaw, Crasnystavia,

Crasnystaw, Crasznistaw, Crasznystaw, Crasznystaph,

Crasznysthaw,

Krassnystaw

. Kromer [212]:

Cranostavia, Crasnostaw,

Crasnostow, Krasnostow

. w atlasie Mercatora około roku 1590 [242]:

Krassnystow

.
Lexicon Universale

: Johann Jacob Hofmann (1635-1706):

Cra(s)nostavia

.
Universal-Lexicon

: Johann Heinrich Zedlers [Halle Leipzig, 1733, Band 06, s. 788]:

Krasnysthaw

. w aktach grodzkich i ziemskich [258]:

Crasnystaw

. w innej literaturze obcej:

Crasnostawia, Krasnostawia.

Pod zaborem rosyjskim, do końca I wojny światowej, oficjalnie używano nazwy: **???????????**,
???????????????

.
Nazwa

Krasnostaw

zamiennie z nazwą

Krasnystaw

używana była do drugiej dekady XX wieku.